

Beslut om miniminivå för antal föryngringar av lodjur och varg i Kalmar län, samt beslut om förvaltningsnivå för lodjur.

BESLUT

Länsstyrelsen Kalmar läns viltförvaltningsdelegation beslutar att miniminivån av lodjur i Kalmar län skall vara 4 st föryngringar årligen. Miniminivån för varg beslutas vara att Kalmar län är beredd att årligen dela en vargföryngring med angränsande län, till dess att miniminivån 3 st föryngringar för hela södra rovdjursförvaltningsområdet (SRFO) är uppfylld.

Ett förvaltningsintervall på 4-8 föryngringar av lodjur fastställs, där man ej beviljar licensjakt inom Kalmar län på lodjur förrän 7 st föryngringar uppnåts. Sistnämnda gräns vid 7 föryngringar gäller tills dess att miniminivåerna uppnåts i grannlän. Först därefter kan nivån tillåtas att minska under 7 st inom Kalmar län, som förväntas bli ett län varifrån lodjuren sprids till andra län.

VILLKOR

Förutsättningar för att ovanstående skall gälla är följande:

- Tamdjursägare och andra som drabbas av skador orsakade av rovdjur skall ha full ersättning.
- Eventuellt beslut om skyddsjakt av Länsstyrelsen skall enbart kunna överklagas till Naturvårdsverket.
- Vid överklagan av beslut om skyddsjakt skall handläggningen vara skyndsam för att minsta möjliga skada skall uppstå.
- Spridningen av rovdjuren till SRFO skall ske på naturlig väg och ej genom förflyttning/utplanering.

-Inventeringen av rovdjuren skall ha hög kvalitet så det kan säkerställas hur många de är – detta kräver att allmänheten i stor grad hjälper till med att rapportera observationer av stora rovdjur till Länssstyrelsen.

-Hänsyn skall tas till resultatet av den utredning som SLU skall redovisa 31 augusti 2015 vad gäller rovdjurens påverkan på landsbygdsföretag.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Med stöd av 8 § i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2010:1) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn har Naturvårdsverket begärt förslag till miniminivåer för björn, varg, järv och lo för både län och rovdjursförvaltningsområden.

Samverkansrådets och länssstyrelsernas ställningstagande bör motiveras med utgångspunkt från förordning (2009:1263) om förvaltningen av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Förslag till miniminivåer ska ha inkommit till Naturvårdsverket senast den 22 september 2014 och uttryckas som antal föryngringar.

Naturvårdsverkets begäran är lämnad både till samverkansråden i de tre rovdjursförvaltningsområdena och till länssstyrelserna i de län som berörs.

Framtagandet av miniminivåer

Naturvårdsverket ansvarar för att fastställa miniminivåer. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Enligt förordningen (2009:1263) om förvaltningen av björn, varg, järv och lo, förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer, jaktförordningen (1987:905) samt Naturvårdsverkets föreskrifter framgår hur framtagandet av miniminivåer ska gå till:

Länssstyrelserna och samverkansråden ska på begäran av Naturvårdsverket lämna förslag på miniminivåer. Länssstyrelsen ska till samverkansrådet lämna förslag till det minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla (miniminivå) för förekomsten av björn, varg, järv och lo i länet.

Förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.

Viltförvaltningsdelegationen i länet ska pröva frågan om godkännande av det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som ska lämnas till samverkansrådet.

Samverkansrådet ska med utgångspunkt i länsstyrelsernas förslag lämna förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i rovdjursförvaltningsområdet och i vart och ett av de län som ingår i området. Förslaget lämnas till Naturvårdsverket.

Efter förslag av samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Naturvårdsverket ska minst en gång vart femte år se över fördelningen av miniminivåerna. Naturvårdsverket kan alltså även vid behov begära in justerade miniminivåer innan fem år har gått. Det kan till exempel vara aktuellt när en ökad spridning i landet har uppnåtts.

Naturvårdsverket får överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna.

MOTIVERING

SRFO föreslås av Naturvårdsverket ta ansvar för 23 föryngringar av lodjur enligt förklaring i bilaga 2. Samverkansrådet i det södra rovdjursförvaltningsområdet har lämnat ett förslag på fördelning av dessa 23 föryngringar mellan ingående län i SRFO baserat på tidigare beslutade miniminivåer. Förslaget är som följer (tidigare fastställd miniminivå inom parentes):

Södermanland 3 (5), Jönköping 3 (5), Kronoberg 3 (5), Blekinge 2 (2), Östergötland 3 (5), Skåne 2 (3), Halland 3 (7), Kalmar 4 (6), Totalt inom SRFO miniminivå 23 loföryngringar (38).

I Kalmar län kvalitetssäkrades 3 st föryngringar av lodjur under inventeringssäsongen 2013/2014.

SRFO föreslås av Naturvårdsverket ta ansvar för 3 st föryngringar av varg enligt förklaring i bilaga 2. Samverkansrådet för SRFO har lämnat ett förslag på hur dessa föryngringar skall fördelas mellan länen. Förslaget lyder som följer:

Samtliga län anger en miniminivå där det framgår att man är beredd att minst dela en vargföryngring med angränsande län tills miniminivån för hela SRFO är uppfylld dvs. 3 föryngringar.

Ingen föryngring av varg har påträffats i Kalmar län under inventeringsperioden 2013/2014, ej heller någon stationär varg.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Växjö, se bilaga 1.

KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut sker genom kungörelsedelgivning, se bilaga 1.

I detta ärende har Viltförvaltningsdelegationens ordförande Stefan Carlsson beslutat efter föredragning av Gunilla Johansson, chef för Djurenheten.

Viltförvaltningsdelegationens representant för jakt och viltvård, Folke Fagerlund, samt representanten för ägare och brukare av jordbruksmark, Hans Nilsson, reserverar sig mot beslutet, se bilaga 3 och 4. Representanten för Naturvårdsintresset, Catharina Lihnell Järnheter, bifogar ett yttrande till detta beslut, bilaga 5.

Stefan Carlsson
Landshövding

Gunilla Johansson
Chef Djurenheten

Kopia:

Viltförvaltningsdelegationen Kalmar län

Länsstyrelsen i Östergötlands län (ordförande i samverkansrådet i SRFO)

Bilagor

Bilaga 1. Upplysning om kungörelsedelgivning och hur man överklagar hos förvaltningsrätten

Bilaga 2. Naturvårdsverkets begäran om miniminivåer

Bilaga 3. Reservation från representanten för jakt och viltvård, Folke Fagerlund

Bilaga 4. Reservation från representanten för ägare och brukare av jordbruksmark, Hans Nilsson

Bilaga 5. Yttrande från representanten för Naturvårdsintresset, Catharina Lihnell Järnheter,

BILAGA 1

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Kungörelse d.v.s. annonsering skall inom tio dagar från beslutsdatum införas i samtliga länets ortstidningar.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Delgivning anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom den tiden införts i ovannämnda tidningar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni är missnöjd med Viltförvaltningsdelegationens beslut kan Ni överklaga detta hos Förvaltningsrätten i Växjö. Det gör Ni genom en skrivelse till Förvaltningsrätten men Ni skickar skrivelsen till Länsstyrelsen i Kalmar län.

Oavsett vilken del av beslutet som Ni överklagar skall Ni tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienummer). Redogör för dels varför Ni menar att Viltförvaltningsdelegationens beslut är felaktigt, och dels för vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse senast två veckor efter publicerad kungörelse i länets ortstidningar. Annars kommer Ert överklagande ej att prövas.

Ni undertecknar skrivelsen och uppger namn, postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Ert överklagande, så bör Ni skicka med detta.

Ni kan anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen.

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Lindahl, Helene
Tel: 010-698 1051
Helene.lindahl
@naturvardsverket.se

BEGÄRAN
2014-03-20 Ärendenr:
NV-00552-14

Sändlista

Begäran om förslag till miniminivåer för björn, varg, järv och lo för rovdjursförvaltningsområden och län.

Med stöd av 8 § i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2010:1) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn begär Naturvårdsverket härmed förslag till miniminivåer för björn, varg, järv och lo för både län och rovdjursförvaltningsområden.

Samverkansrådets och länsstyrelsernas ställningstagande bör motiveras med utgångspunkt från förordning (2009:1263) om förvaltningen av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Förslag till miniminivåer ska ha inkommit till Naturvårdsverket senast den **22 september 2014** och uttryckas som antal föryngringar. Ärendenummer NV-00552-14 ska anges.

Naturvårdsverket lämnar denna begäran både till samverkansråden i de tre rovdjursförvaltningsområdena och till länsstyrelserna i de län som berörs.

Efter önskemål från länsstyrelserna och för att underlätta processen bifogar Naturvårdsverket ett förslag till fördelning av miniminivåer på rovdjursförvaltningsområdesnivå enligt bilaga 2.

Bakgrund

År 2009 beslutade riksdagen om en ny rovdjursförvaltning (Prop. 2008/09, bet 2009/10:MJU8, rskr 2009/10:18) En av huvudmålsättningarna var att beslut om

jakt efter rovdjur så långt som möjligt ska delegeras till länsstyrelserna. Detta gällde både beslut om skyddsjakt och beslut om licensjakt.

Björn och lodjur bedömdes vid den tiden ha en gynnsam bevarandestatus och därmed beslutade riksdagen om nationella miniminivåer för dem. Miniminivåer för varg och järv har fram till idag inte funnits på nationell nivå, eftersom de inte bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Av den anledningen delegerades endast jakt efter björn och lo till regional nivå.

Miniminivåer på regional nivå fastställdes för första gången för lo 2011-02-03 (NV-02007-11) och för björn 2011-05-05 (NV-03874-11). Nu gällande miniminivåer för lodjur summerar till högre antal än beslutat referensvärde. De miniminivåer för björn som finns idag når sammanlagt inte upp till dagens referensvärde; dock visar inventeringar på att stammens storlek ligger över både miniminivå och referensvärde.

En tidigare förutsättning för delegering av licensjakt till länsstyrelserna var att det fanns reproducerande stammar av lo eller björn och deras antal översteg rovdjursförvaltningsområdets miniminivå. Delegation skulle enligt riksdagens beslut även kunna ske i begränsad omfattning utan att den sista förutsättningen var uppfylld.

Förutsättningen var också tidigare att både rovdjursförvaltningsområdet och länet hade uppnått miniminivåerna för att kunna få rätten att besluta om licensjakt utan förbehåll. Var inte miniminivåerna uppnådda kunde delegering ändå ske med ett högsta antal djur som fick fällas.

Nu gällande rovdjurspolitik

Enligt riksdagens beslut om en hållbar rovdjurspolitik (Prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7, rskr 2013/14:99) har nu även varg och järv en gynnsam bevarandestatus och miniminivåer ska således även tas fram för dem. Eftersom nationella miniminivåer i och med riksdagens beslut har ersatts av nya nationella mål i form av referensvärden ska nya miniminivåer tas fram för alla arter, björn, varg, lo och järv. Referensvärdena rapporteras till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet och de regionala miniminivåerna ska nu förhålla sig till dessa.

Alla tidigare mål rörande rovdjuren ersätts av målen i den nya propositionen (se s 34 i prop 2012/13:191).

Riksdagens nya beslut innebär också att kravet på reproducerande stam försvinner som förutsättning för att ett län ska kunna få beslutanderätten rörande licensjakt delegerad till sig. Dessutom räcker det med att miniminivån på rovdjursförvaltningsområdesnivån är uppnådd för att alla länsstyrelserna inom området ska kunna få beslutanderätten rörande licensjakt delegerad till sig. Idag är det inte längre möjligt att delegera licensjakt om ett rovdjursförvaltningsområde ligger under miniminivån.

Framtagandet av miniminivåer

Naturvårdsverket ansvarar för att fastställa miniminivåer. Vägledning om vad en miniminivå är framgår av bilaga 1. Naturvårdsverket ska fastställa

miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Enligt förordningen (2009:1263) om förvaltningen av björn, varg, järv och lo, förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer, jaktförordningen (1987:905) samt Naturvårdsverkets föreskrifter framgår hur framtagandet av miniminivåer ska gå till:

Länsstyrelserna och samverkansråden ska på begäran av Naturvårdsverket lämna förslag på miniminivåer. Länsstyrelsen ska till samverkansrådet lämna förslag till det minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla (miniminivå) för förekomsten av björn, varg, järv och lo i länet.

Förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.

Viltförvaltningsdelegationen i länet ska pröva frågan om godkännande av det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som ska lämnas till samverkansrådet.

Samverkansrådet ska med utgångspunkt i länsstyrelsernas förslag lämna förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i rovdjursförvaltningsområdet och i vart och ett av de län som ingår i området. Förslaget lämnas till Naturvårdsverket.

Efter förslag av samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Naturvårdsverket ska minst en gång vart femte år se över fördelningen av miniminivåerna. Naturvårdsverket kan alltså även vid behov begära in justerade miniminivåer innan fem år har gått. Det kan till exempel vara aktuellt när en ökad spridning i landet har uppnåtts.

Naturvårdsverket får överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna.

Styrande dokument

Följande underlag finns för framtagandet av miniminivåer på regional nivå.

- Prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7, rskr 2013/14:99
- Sveriges rapportering av rovdjur enligt art 17 . Naturvårdsverkets ställningstagande om rapportering av rovdjur återfinns under Mer information.
- Fastställda aktuella inventeringsrapporter för respektive art
- Jaktförordning (1997:905)
- Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn
- Förordning (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer

Utöver de styrande dokumentens ovan rekommenderar Naturvårdsverket att länsstyrelserna tar hänsyn till de underlag som listas i bilaga 1.

Naturvårdsverkets förslag till fördelning mellan rovdjursförvaltningsområden

Efter önskemål från länsstyrelserna i samverkan inför denna begäran har Naturvårdsverket tagit fram ett förslag på fördelning mellan rovdjursförvaltningsområden. Fördelningen är ett *förslag* och måste inte följas, men om rovdjursförvaltningsområdenas miniminivåer tillsammans inte minst motsvarar det nationella referensvärdet för den aktuella arten kommer Naturvårdsverket att behöva gå ut med en förnyad begäran. Som flera länsstyrelser påpekat så vore detta inte önskvärt och skulle försena processen att delegera beslutanderätten till regional nivå.

I fördelningen har Naturvårdsverket använt sig av ovanstående listade underlag. Utgångspunkten för fördelningen är flera, men de viktigaste är;

1. Minska koncentrationerna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet där det är behövligt
2. Möjliggöra en spridning av arten i fråga mellan rovdjursförvaltningsområdena
3. Minska artens antal där skadorna är som störst

Miniminivåerna måste dock motsvaras av faktiska föryngringar eftersom det sammanlagda antalet föryngringar minst ska motsvara referensvärdet för att arten fortfarande ska ha en gynnsam bevarandestatus.

Det bör påpekas att för att bibehålla en gynnsam bevarandestatus får inte referensvärdet understigas. De flesta arter fluktuerar i antal och de kan ha tillfälliga nedgångar av olika skäl. För att undvika en situation där en art inte längre har en gynnsam bevarandestatus är det lämpligt med en buffert ovan referensvärdet till förvaltningsmålen. Detta för att undvika ett ryckigt och oförutsägbart system.

Förslaget till fördelning återfinns i bilaga 2 till denna begäran tillsammans med en beskrivning av bakgrunden till förslaget. Här finns även de omräkningsfaktorer som Naturvårdsverket för närvarande rekommenderar.

Naturvårdsverket kommer att tillhandahålla vägledningsmaterial för länsstyrelsernas arbete på Naturvårdsverkets webbplats.

Beslut om denna begäran har fattats av generaldirektören Maria Ågren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit biträdande avdelningschefen Rikard Janson, föredragande, sektionschefen Gunilla Skotnicka Ewing, tillförordnade sektionschefen Sara Hommen, enhetschefen Mark Marissink och handläggaren Helene Lindahl.

Maria Ågren

Rikard Janson

Sändlista

Samtliga länsstyrelser utom Gotlands län

För kännedom:

Nationella rovdjursrådet
Miljödepartementet
Landsbygdsdepartementet

Bilagor

1. Vägledning
2. Förslag till fördelning av miniminivåer med omräkningstal och referensnivåer

Bilaga 1

Vägledning

Vad är en miniminivå

Enligt förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn är en miniminivå det minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla för björn, varg, järv och lo. I 1 § i förordningen framgår vad förvaltningens syfte är,

”... Förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.”

I 5 § i samma förordning framgår följande,

”Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna enligt första stycket inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.”

Det finns idag inga nationella målnivåer. Istället finns fastlagda referensvärden som också rapporterats till EU enligt artikel 17. Referensvärdet anger det lägsta antal individer av en art som krävs för att arten ska ha en gynnsam bevarandestatus (golv). Minimininivåerna bör vara den fördelning av denna lägsta nivå (golv) på regional nivå som tillsammans minst motsvarar referensvärdet för arten nationellt.

En miniminivå är inte detsamma som ett förvaltningsmål. Ett förvaltningsmål anger hur mycket över miniminivån länsstyrelsen, med sin viltförvaltningsdelegation, anser att artens antal bör vara med hänsyn till förvaltningens syfte och regionala förutsättningar. Ett förvaltningsmål kan uttryckas som ett intervall där hänsyn tas till artens naturliga fluktuationer så som tillfälliga nedgångar och osäkerheten i inventeringsresultaten mm.

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn återfinns begreppsdefinitioner för exempelvis familjegrupp och föryngring.

Ytterligare underlag i framtagandet av minimininivåer

Vägledning om prioritering av förebyggande åtgärder, Naturvårdsverket 2011
Viltskadestatistik, Viltskadecenter 2013
Potentiella leveområden för store rovdyr i Skandinavien, NINA Fagrapport 64

Bilaga 2

Förslag till fördelning av miniminivåer med omräkningstal och referensnivåer

Miniminivåerna tillsammans ska minst motsvara det nationella referensvärdet. Fördelningsförslaget nedan inkluderar inte några extra säkerhetsmarginaler för förvaltningen. I de fall där de sammanlagda miniminivåerna ligger över referensvärdet beror detta på att en spridning måste säkras på sikt; detta ska inte förväxlas med förvaltningsmarginal.

Varg (omräkningsfaktor 10, referensvärde 270):

norra 3

mellersta 27

södra 3

(totalt 33)

Lo (omräkningsfaktor 6 för norra, 5,5 för övriga; referensvärde 870):

norra 67

mellersta 68

södra 23

(totalt 158)

Järv (omräkningsfaktor 6,5; referensvärde 600):

norra 91

mellersta 6

(totalt 97)

Björn (omräkningsfaktor 10, referensvärde 1400):

norra 90

mellersta 50

(totalt 140)

Bakgrund

Utgångspunkten är dagens miniminivåer, där dessa finns, de senaste inventeringsresultaten, skadebilden och en möjlig och önskvärd framtida utveckling på 5 års sikt (miniminivåerna ska ses över minst vårt femte år).

För *varg* finns det en uttrycklig önskan om att minska koncentrationen i mellersta förvaltningsområdet så att vargen sprider sig söderut; vargen ska finnas i hela Sverige utom alpin region och Gotland. I dag finns hela den reproducerande stammen i mellersta Sverige.

På fem års sikt är ett möjligt framtida läge för varg miniminivåer på 3 föryngringar i norra förvaltningsområdet, 21 föryngringar i mellersta förvaltningsområdet och 3 föryngringar i södra förvaltningsområdet, tillsammans 27 föryngringar motsvarande 270 vargar. I dagsläget lever inte norra och södra förvaltningsområdet upp till dessa nivåer. Det gör att mellersta förvaltningsområdet behöver säkra att arten bibehåller gynnsam bevarandestatus genom att själva minst nå upp till det nationella referensvärdet för varg till dess

att vargen har spridit och etablerat sig i de andra områdena. Förslaget (3/27/3) skulle innebära att licensjakt kan delegeras till mellersta förvaltningsområdet i dagsläget, men inte till det norra och södra förvaltningsområdet. Så snart vargen har etablerat sig stadigt i södra och/eller norra förvaltningsområdet kan mellersta förvaltningsområdets miniminivå anpassas därefter, och licensjakt delegeras även till dessa förvaltningsområdet.

För **lodjur** finns fastställda miniminivåer som motsvarar strax över 1400 lodjur och inventeringsresultat motsvarande strax under 1100 lodjur. Referensvärdet är 870 lodjur och miniminivån uttryckt i föryngringar hamnar därmed en bit över 150 (varierar eftersom omräkningsfaktorn är lite högre för norra förvaltningsområdet än för de övriga två).

I dagsläget har mellersta förvaltningsområdet en för stor andel av lodjurspopulationen, och södra förvaltningsområdet en för liten andel. Dagens miniminivåer lägger en relativt stor börda på mellersta förvaltningsområdet och relativt lite på norra förvaltningsområdet. Det södra förvaltningsområdet ligger ungefär rätt i miniminivå, med tanke på vad som skulle kunna vara rimligt att uppnå under en femårsperiod. Enligt detta resonemang bör norra förvaltningsområdet alltså åta sig en miniminivåandel som motsvarar den faktiska (inventerade) andelen i dag, medan södra området bör få motsvarande andel av dagens miniminivå. Denna kombination skulle avlasta det mellersta förvaltningsområdet. Detta skulle innebära norra förvaltningsområdet 67 föryngringar, mellersta förvaltningsområdet 62 föryngringar och södra förvaltningsområdet 23 föryngringar som miniminivå på fem års sikt.

I dag ligger södra förvaltningsområdet på 17,5 föryngringar, varför (i likhet med varg) ytterligare 6 föryngringar behöver läggas på mellersta förvaltningsområdet fram tills miniminivån är uppnådd i söder. Därmed blir fördelningen norra förvaltningsområdet 67 föryngringar, mellersta förvaltningsområdet 68 föryngringar och södra förvaltningsområdet 23 föryngringar. Med dessa miniminivåer hade beslut om licensjakt i dagsläget kunnat delegeras till norra och mellersta förvaltningsområdet, inte till södra förvaltningsområdet.

För **järv** har regeringen angett ett referensvärde för utbredningsområdet som är, i motsats till lo och varg, mer begränsat än vad det skulle kunna vara. I mellersta förvaltningsområdet anges bara Dalarnas län, trots att det även förekommer järv i Värmland och Gävleborg samt att den sprider sig i skogslandet. Med tanke på att den gör mindre skada där än i renskötselområdet är det lämpligt att inte hindra spridningen, dessutom skulle en begränsning vara i strid med EU:s riktlinjer.

Järven kräver 92 föryngringar som miniminivå, de allra flesta kommer under överskådlig framtid att vara i norra. Dalarna har under senare år haft någon enstaka inventering och bör kunna "täcka upp" 1 föryngring vilket gör att det återstår 91 föryngringar för norra förvaltningsområdet. För att inte hindra spridningen söderut vore det bra att sätta miniminivån för mellersta förvaltningsområdet på 6 föryngringar, vilket verkar rimligt på fem års sikt. Någon licensjakt på järv torde inte bli aktuell under denna period i mellersta förvaltningsområdet.

Björnen är den art som ligger längst över den tilltänkta miniminivån i dag men också den där vi har minst kunskap om antal och förekomst. Björn har i dag fastställda miniminivåer på 75 för norra förvaltningsområdet och 32 för mellersta förvaltningsområdet, sammanlagt 107 föryngringar. Detta måste öka till en ny miniminivå om 140 föryngringar (referensvärde 1400, omräkningsfaktor 10). I praktiken blir det dock ingen skillnad. Dagens relativa fördelning skulle leda till 98 i norra och 42 i mellersta. Med tanke på rennäringen där björnen gör störst skada blir förslaget att fördelningen blir 90 i norra och 50 i mellersta. Detta innebär att licensjakten fortsatt delegeras till norra och mellersta förvaltningsområdet.

Reservation angående förslag om mininivåer för varg

Som representant för Jägarintresset i Kalmar län reserverar jag mig till förmån för eget förslag

Att Viltförvaltningsdelegationen och Länsstyrelsen i Kalmar län avvaktar att ta ställning till mininivåer för varg i utifrån följande:

Enligt riksdagens beslut om en hållbar rovdjurspolitik (Prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7, rskr 2013/14:99) har nu varg en gynnsam bevarandestatus. Nuvarande koncentrationer innebär att licensjakt i dagsläget kan delegeras till mellersta förvaltningsområdet enligt Naturvårdsverket. Licensjakten måste inledas i mellersta förvaltningsområdet för att skapa trovärdighet för förvaltningen innan miniminivåer i tänkbara spridningsområden fastställs.

Naturvårdsverkets långsiktiga mål för vargetableringarna inom rovdjursförvaltningsområdet måste klargöras. Det gäller så väl miniminivåer som framtida förvaltningsnivåer.

Ett krav är att de förvaltningsplaner som ska skrivas ska utgå från lokala socioekonomiska överväganden och i all väsentlighet vara klara i den delen innan diskussion om mininivåer tas upp. Att börja med miniminivåer för varg i länet utan att ha klarlagt konsekvenserna av rovdjursetableringar är en felaktig ordning.

Kalmar den 23 maj 2014

Folke Fagerlund

VILTFÖRVALTNINGSDELEGATIONEN I KALMARLÄN.

RESERVATION ANGÅENDE FÖRSLAG OM MINIMINIVÅER FÖR VARG I KALMAR LÄN.

Som representant för markägar och jordbruksintresset i Kalmar län reserverar jag mig till förmån för eget förslag .

Att VFD och länstyrelsen i Kalmarlän avvaktar att ta ställning till miniminivåer för varg utifrån följande:

De juridiska förutsättningarna för en hållbar förvaltning finns ej ännu .

En rovdjurs förekomst som leder till skada och skaderisk kan inte anses som normal affärsrisk. De kostnader som skador och förbyggande av skador medför skall fullt ut bekostas av staten .Det är inte enskilda personer och näringar som ska bekosta allmänhetens och statens ambitioner i förvaltningen av rovdjuren.

Det totala rovdjurstrycket får inte vara så högt att tamdjurshållning påtagligt försvåras eller omöjliggörs. Naturvårdsverkets långsiktiga mål för vargetableringar i området måste klarläggas.

Dagens rovdjur och speciellt ensamma vandrings vargar ställer idag till med stora problem för lantbrukare med betesdjur. Ett stort antal betesdjur i vårt område (Blekinge, Kronobergs och Kalmar län) blir redan nu varje år dödade av olika rovdjur. Med en vargföryngring i området kommer dagens problem att kraftigt ökas. Följderna kommer att bli stora områden utan betande djur och därmed ett snabbt igenväxande landskap. Antalet aktiva lantbrukare kommer att minska och därmed också den biologiska mångfalden i dessa områden.

I dags läget vet vi det att enligt riksdagens beslut ang hållbar rovdjurspolitik har nu vargen nått gynnsam bevarandestatus. Därför vill vi se en fungerande licens jakt i mellersta förvaltningsområdet för att skapa trovärdighet i förvaltningen innan vi tar ställning till miniminivåer i vårt område.

Det finns ännu ingen socioekonomisk utredning om vad en varg etablering innebär för befolkningen på landsbygden. Utifrån detta bör förvaltningsplanerna skrivas.

Det är alltså en felaktig väg att börja med miniminivåer om man vill nå en hållbar rovdjurspolitik.

Dövestad den 16/5 2014

Hans Nilsson

Yttrande från naturvårdsintresset i Viltförvaltningsdelegationen 2014-05-18 med anledning av Rovdjursgruppens förslag till fastställande av miniminivåer för rovdjur (Lo och Varg).

Uppdraget i Viltförvaltningsdelegationen innebär dels att föra fram sin organisations synpunkter, dels att företräda Länsstyrelsen som myndighet.

Riksdagen har på förslag från regeringen fastställt referensvärden i form av intervall för rovdjursstammarnas storlek i Sverige. Därefter har länsstyrelserna (och därmed Viltförvaltningsdelegationerna) på uppdrag från Naturvårdsverket fått i uppgift att fastställa länsvisa miniminivåer (dvs den nedre gräns som inte får understigas) baserat på de intervall som riksdagen fastställt. Minimininivåerna avser antal föryngringar per rovdjursart. Därför har man bestämt s.k. nationella referensvärden (summan av antal individer/art som skall uppnås) och räknat om dessa till antal föryngringar (genom uppskattat antal individer/familjegrupp). För Kalmar läns del handlar det om lo och varg.

Naturvårdsverket har även lagt förslag till fördelning av minimininivåer mellan de olika rovdjursförvaltningsområdena, vilket innebär 23 föryngringar av lo (en minskning med ca 30%) och 3 föryngringar av varg för Södra rovdjursförvaltningsområdet (en ökning med 100 %).

Min organisation (Svenska Naturskyddsföreningen) satt med i referensgruppen "Vargkommittén" med rovdjursutredaren som ordförande. Efter en hel del kompromissande kom gruppen, tillsammans med regeringens utredare, fram till ett förslag som de flesta kunde leva med, dvs känna vara acceptabelt som kompromiss. Utredaren lägger ett förslag i linje med Vargkommitténs kompromiss till regeringen där utredaren bl.a. föreslår att nivåerna skall fastställas av Naturvårdsverket. Regeringen däremot föreslår riksdagen att fastställa intervall inom vilka de olika rovdjurslagen skall tillåtas röra sig, t.ex. för varg mellan 170 och 270 vargar, detsamma gjordes för björn, järv och kungsörn. Riksdagens beslut innebär nästan en halvering av nuvarande rovdjursstammar.

Vi anser att de nivåer/intervaller för gynnsam bevarandestatus som riksdagen antagit saknar vetenskaplig grund, utan att det är ett politiskt grundat beslut. Vi anser att nivåerna skall beslutas av Naturvårdsverket, inte av riksdagen. Många forskare och institutioner, både nationellt och internationellt) anger betydligt högre nivåer för t.ex. varg för att man skall kunna säkerställa en gynnsam bevarandestatus. Lo-populationen är i minskande varför en så låg nivå som den av riksdagen föreslagna är oroväckande. Fastställande av gynnsam bevarandestatus skall grundas på flera olika faktorer, vilka kan variera över tid. Se faktaruta.

Av dessa anledningar stödjer naturvårdsintresset inte Naturvårdsverkets förslag till nivåer och är därmed inte bekväm med det beslut som nu skall antas i Viltförvaltningsdelegationen. Samtidigt, som jag skrev inledningsvis, så har vi ett uppdrag i Viltförvaltningsdelegationen att tillsammans med länsstyrelsen verkställa ett riksdagsbeslut. Därför har jag valt att inte att reservera mig emot förslaget/beslutet, utan har valt att endast lägga fram detta yttrande.

När det gäller minimininivån på lo skulle jag ha föredragit att vi legat kvar på 6 föryngringar/år som minimininivå. Samtidigt har förvaltningsnivån satts till 7 i inledningsskedet i förslaget, vilket är en nivå vi kan godta, men vi stödjer inte att vi längre fram går under den gränsen.

När det gäller miniminivå på varg kan vi med tvekan acceptera den skrivning som nu är föreslagen, men skulle ha velat ha med *minst* (en föryngring etc.). Motivet till att vi accepterar skrivningen är att en vargetablering i vårt län kommer att få stor uppmärksamhet (större än för t.ex. lo) och att vi inser att det kan behövas tid för att få vargen introducerad och accepterad i länet. Vi utgår ifrån att miniminivån kommer att omprövas om ca 5 år och då kommer vi sannolikt att argumentera för en högre nivå.

Principiellt anser vi att Södra rovdjursförvaltningsområdet bör ha en öppen inställning till att "avlasta" mellersta området som har ett relativt stort rovdjurstryck.

Tillåter mig att klippa in definitionen av Gynnsam bevarandestatus:

Faktaruta gynnsam bevarandestatus

Gynnsam bevarandestatus definieras i EU:s bindande art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEC), som har stor betydelse för naturvårdsarbetet inom EU. Medlemsländerna är skyldiga att införa regler som motsvarar direktivets krav och begreppet är därför infört i artskyddsförordningen och förordningen om områdesskydd.

Gynnsam bevarandestatus kan avse dels en typ av naturmiljö (habitat), dels en art eller population av en art. Innebörden för arter och deras populationer definieras i artikel 1:

i) en arts bevarandestatus: summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer inom det territorium som anges i artikel 2. Bevarandestatusen anses "gynnsam" när

- uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö, och
- artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och
- det finns, och sannolikt kommer att fortsätta att finnas, en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall bibehållas på lång sikt.

Gynnsam bevarandestatus inrymmer alltså tre komponenter, som alla tre måste vara gynnsamma för att artens eller populationens bevarandestatus ska vara gynnsam:

- artens populationsstatus är gynnsam, och
- utbredningen av artens population är gynnsam, och
- utbredningen av artens livsmiljö är gynnsam.

Begreppet har en tydlig koppling till det naturvetenskapliga begreppet livskraftig population men att en population är livskraftig är bara en nödvändig, men inte tillräcklig, förutsättning för att bevarandestatusen är gynnsam. Det är vidare tydligt i definitionen att ett långsiktigt tidsperspektiv ska beaktas. Det är alltså inte tillräckligt att en population är kortsiktigt livskraftig.